

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in ob

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 4. avgusta 1923.

ŠTEV. 90.

Enodnevna protestna stavka železničarjev.

O polnoči od 2. na 3. avgusta je spontano pričela enodnevna protestna stavka železničarjev in deloma tudi javnih nameščencev v Sloveniji. Je to skrajno sredstvo, katerega se je poslužilo železničarsko osebje, ko je videlo, da so bili vsi dosedanjí apeli zaman in da odhaja narodna skupščina na počilnice, ne da bi bila rešila železničarsko pragmatiko in uredila gmotni položaj prometnega osebja.

Naši gospodarski krogi so opetovano v resolucijah in spomenicah prometnemu in finančnemu ministru povdarjali važnost izboljšanja gmotnega položaja prometnega osebja za sanacijo naših prometnih razmer. Toda naše spomenice niso v tem oziru našle nikjer pravega razumevanja. Prometno krizo, od katere rešitve je odvisen gospodarski uspeh naše celokupne agrarne, industrijske in obrtne produkcije, se hoče rešiti s tarifnimi in policijskimi odredbami. Pri tem pa se pozablja na to, da je prvi predpogoj za intenzivno izrabo železniških naprav in voznega parka fizična delazmožnost železniškega osebja. — Vsled vedno rastoče draginje so postale plače železničarjev že pred letom dni popolnoma nezadostne za kritje tudi najbolj skromnih eksistenčnih potreb. Tako ima danes prometni uradnik z 20 letni službe v 8. plačilnem razredu 1375 Din mesečnih prejemkov in ako je poročen, dobi še za vsakega rodbinskega člana po 150 Din mesečne doklade. Prometni uradnik z 10 letno službo v 10. plačilnem razredu ima za svojo odgovorno in naporno službo, kjer lahko vsak moment povzroči nedogledne milijonske škode, ako odpove, 1190 Din mesečnih prejemkov. Poduradnik z 20 letno službo prejme na mesec 981-66 Din in z 10 letno službo pa 877-50 Din. Navadni uslužbenec z 20 letno službo ima mesečnih prejemkov 634-30 Din, z 10 letno službo pa 608-33 Din, kvalificiran rokodelc z 10 letno službo prejme pri železnici za 26 delavnih dni v mesecu 859 Din plače in nekvalificiran delavec s težko službo in 20 službenimi leti dobi izplačanih 739 Din vseh dohodkov na mesec, ako pa vrši lahko službo, pa ima po 20 letih le 598 Din 80 para.

Eksekutivno osebje ima poleg tega male stanovanjske doklade, ki znašajo na primer pri prometnem uradniku v 10. razredu po 10 letih 40 dinarjev mesečno. Tudi kilometrina, ki jo prejema vlakospremno osebje in ki znaša mesečno do 300 dinarjev maksimalno, položaja bistveno ne izpremeni, ako se pomisli, da mora tako osebje vršiti službo izven svojega bivališča, ker je navezano na hrano in izdatke v gosfilnah. Direktno škandalozna pa je posebna odškodnina, ki jo dobiva eksekutivno prometno osebje za naporno nočno službo in ki znaša 1 krono do 1 dinarja za prečuto noč. Ta doklada je direktno izzivalna, ako pomislimo kakšno odgovornost nosi vsak posameznik izmed prometnega osebja, in kakšne doklade se na primer daje carinikom za izvenurno carinjenje, ki ga vršijo podnevi in v carinarnici.

Priznati moramo, da je naše osebje v Sloveniji vršilo prometno službo skrajno požrtvovalno in da je po vseh razočaranjih še vedno

gojilo trohico nade na končno pravično, če tudi zakasnelo ureditev gmotnih razmer. Toda, ko je videlo, da se v naši državi besni in pogubonosni politični strankarski borbi na ljubo žrtvuje celo rešitev najboljših vitalnih gospodarskih vprašanj in da ni nikjer malo resne volje za ureditev teh ekonomskih predpogojev, se ga je lohila topa resignacija in obup. Zdravniški izkazi železnic nam dokazujejo vedno rastoče število bolnikov in nezgod vsled oslabelosti, posebno tuberkuloza grasira med nameščenci v direktno katastrofalni meri. Nič se ne gane za zgradbo železniških stanovanj. Se vedno morajo mnogoštevilne rodbine prebivati po vagonih, kjer moralno in fizično propadajo. Vladajoče stranke so gluhe za ureditev teh zadev. Tudi vse intervencije pri predsedstvu parlamenta in mnogoštevilne protestne skupščine so bile zaman, in v skrajni sili so stopili naši železničarji v stavko. Našo železniško osebje v Sloveniji je navezano izključno le na svojo boro plačo in naši gospodarski krogi imajo predvsem interes na tem, da se naša železniška služba vrši redno in da ne zapademo tudi pri naših progah v koruptne razmere, kakor vladajo po nekaterih drugih krajih naše države, kjer se mora za vsak vagon in za vsako ekspedicijo plačati veliko podkupnino, da se blago sploh odpremi naprej. Imamo ves interes na tem, da ne propademo tudi pri nas v take balkanske

razmere in da ohranimo dosedanjí redni promet, ker je od njega odvisen naš gospodarski napredek, uspeh našega dela ter izboljšanje našega ekonomskega položaja.

Zato apeliramo na vse merodajne činitelje, posebno pa na vse naše narodne poslance, da z vso odločnostjo nastopijo za ureditev vprašanja železničarskih plač, ker sedanje stanje ogroža ves dober uspeh letošnje letine in nam namesto sanacije prometnih razmer grozi povzročiti še večji zastoj in komplicirati že itak dovolj težko poslovno krizo.

Prepričani smo, da se s sistematičnim organizatornim delom in racionalnim gospodarstvom dá pri praktični komercialni eksploataciji železnic brez povišanj sedanjih tarif doseči njih aktivnost v taki meri, da bi bili osebju zajamčeni draginski razmeram primerni dohodki. Aktivnost državnih in privatnih železnic pa bi se po ureditvi tarifnega vprašanja dala še izdatno povečati.

Toda namesto smotnega dela, organizacije administracije in komercialne uprave ter obrata železnic, namesto pozitivnega praktičnega dela se bavi naše ministstvo saobračaja rajš s projekti zgradb, ki so za danes finančno neizvršljive. Pri tem pa propadajo kljub vsem reparacijskim dobavam obstoječe linije, njih vozni park in njih osebje in pri vsej rodovitnosti naše zemlje in bogastvu naših naravnih zakladov si ne moremo opomoči.

Reorganizacija carinske službe in carinsko-tarifne informacije.

Vedno se še pojavljajo slučajji, da se trgovci odnosno carinske deklarante kaznuje radi domnevnega napačnega deklariranja blaga in nastojajo dolgotrajni spori, katerim bi se stranke lahko izognile, ako bi se posluževale tega, kar predvideva za te slučajje carinski zakon.

Ker so v zadnjem času imele stranke radi tega opetovano neprilike s carinarnicami, smatramo za potrebno opozoriti na sedaj veljavne tozadevne predpise.

Ze srbijanski carinski zakon iz leta 1899, odnosno iz leta 1904 je predvideval v svrhu hitrejšega in popolnejšega opravljanja carinskih poslov pri carinarnici v Beogradu ustanovitev posebne carinsko-tarifne informativnega urada, katerega naloga je bila izdajanje uradnih informacij o carinjenju blaga in o uporabi tarife. Službo v tem uradu so vršili državni carinski uradniki in sicer brezplačno. Ustanovitev tega urada je bila za trgovce, obrtnike in industrije zelo važna. Ker so dobili od njega uradno klasifikacijo blaga, tako da pri deklariranju ni mogel več nastati spor glede uvrstitve predmeta v carinsko tarifo in stranika, ki je na podlagi tega deklarirala blago, ni bila več v nevarnosti, da bo kaznovana radi napačnega deklariranja.

Glede postopanja predpisuje zakon na kratko sledeče:

Vsakdo, kdor je hotel imeti uradno informacijo o kakovosti blaga in o uporabi tarife, se je moral obrniti na ta urad s pismeno prošnjo, kateri je moral priložiti vzorce v treh izvodih, odnosno če so bili predmeti obširni ali dragoceni in v različnem številu, pa je moral predložiti slike, risbe ali opise ter potrebne podatke o fabricaciji in o uporabi blaga, ki ga je nameraval uvažati in pri

kemičnih predmetih tudi kemično analizo. Obenem je moral navesti carinarnico, pri kateri je nameraval uvažati blago. Vsi ti vzorci so se opremili s prosilčevim pečatom in s pečatom carinskega urada za obvestila; eden je ostal carinskemu uradu, drugi se pošlje carinarnici, pri kateri naj se blago uvozi, tretji pa se izroči uvozniku.

Vzorci se pošiljajo na stroške uvoznika. Obvestila se dajo pisмено v obliki potrdil po načelu predpisane fakse. Praviloma se izdajajo takoj, najpozneje pa v roku 24 ur, odkar so se zaprosila. Samo če je treba kemijskega preiskovanja, za katero je plačati posebno takso v korist državne blagajne, se morejo dajati obvestila najkasneje v roku treh dni.

Potrdila z vzorci, ki ostanejo v carinskem uradu, se pošiljajo carinskemu svetu pri generalni direkciji carine na vpogled; to pa ne zadržuje in ne ustavlja njih veljavnosti.

Ta potrdila o kakovosti blaga in porabi tarife veljajo za trideset dni od dne, ko so bila izdana, ali od dne, ko jih je minister odobril, ako se je vložila proti uvrstitvi priložba.

Ta potrdila veljajo za to dobo tudi, ako se jim izpodbija točnost in ako bi se z naknadnim tolmačenjem izkazalo, da je umestna uporaba vsjega carinskega postavka. Če pa se ugotovi, da je umestna uporaba manjše carinske postavke, se potrdila že s tem sama po sebi izpremenijo v tem smislu.

Tam, kjer bi se nedvojbeno dogladno, da je bil na podlagi teh potrdil sklenjen nakup blaga in da je tako blago že na potu, ko je potrdilo prenehalo veljavnost, traja njih veljavnost še do uvoza takega blaga.

Brez potrdil o kakovosti blaga in porabi tarife, ki se predlože z de-

klaracijo obenem z originalnimi vzorci ali slikami, risbami itd. — ima vsaka nepravilnost, ugotovljena v deklaraciji ob blagovnem pregledu, značaj krivde po členu 166. carinskega zakonika in se kaznuje z globo v znesku petkratne carine.

Ako se na podlagi enega potrdila vrši več ekspedicij, naj se vsaki nadaljni deklaraciji pridene potrdilo o prepisu; pri tem se je sklicevati na številko deklaracije, ki so ji priloženi originalni vzorci, slike itd.

Ako bi se blago ne ujemalo popolnoma s predloženimi vzorci, slikami, risbami, opisi, je že s tem dogdana krivda iz člena 166. Smatra se, da obstoji krivda tudi takrat, kadar bi se predpisi potrdil predložili netočno ter bi se ne ujemali s prvim potrdilom, a bi se ujemali z blagom, za katero so bili predloženi.

Ako bi se pri blagovnem pregledu samem našlo, da se potrdilo ujema z blagom, da pa tarifa ni pravilno uporabljena, lahko uradniki, ki izvršujejo pregled, o tem predložijo, ne da bi zadrževali ekspedicijo blaga, carinarnici pismene in z razlogi podkrepjene pomisleke, a ta jih zopet s svojimi razlogi, bodisi potrjuje ali odklanja ter predloži carinskemu svetu v odločitev.

Zoper oceno kakovosti blaga in uporabo tarife, obseženo v potrdilih informativnega urada, se je mogoče pritožiti na carinski svet tekom 5 dni, ki odloča o zadevi v drugi instanci.

Povišane doklade na pridobnino v Ljubljani.

Ljubljanski občinski svet je na seji dne 2. t. m. sklenil povišati občinske doklade na splošno pridobnino I. in II. razreda od 85 na 200% in na posebno pridobnino od 85 na 300%. S tem poviškom upa občina pokriti proračunski primanjkljaj po 2 milijona 446.000 Din.

Predpis občne pridobnine I. in II. razreda v okolišju mesta Ljubljane je znašal po stanju začetkom tekočega leta približno 130.000 Din. — Davkoplačevalci teh razredov bodo plačali za 115% povišane doklade v izmeri ca. 150.000 Din. Ostanek primanjkljaja v približnem znesku znesku po 2.300.000 Din naj torej krijejo za 215% povišane doklade na posebno pridobnino. Po kakšnem računu je prišel občinski svet do prepričanja, da mu bo mogoče pokriti skoro celoten primanjkljaj s povišanimi dokladi na posebno pridobnino, ne moremo ugotoviti, ker nimamo pregleda o predpisu tega davka, ki večini podjetij za leto 1923 ni niti še predpisan. Jasno nam pa je, da bo tako izdatno povišanje doklad na posebno pridobnino dalo misliti podjetjem, katere nimajo v Ljubljani razun sedeža nobenih obratovališč, če jim ne bi kazalo, da svoje sedeže prenesejo iz Ljubljane v občine, ki imajo nižje doklade, nego so povišane ljubljanske doklade.

Ako to ali ono podjetje povišane doklade prisilijo do preložitve sedeža izven Ljubljane, občina izkazane primanjkljaja ne bo mogla kriti s povišano doklado, ampak bo po preteku sedanje proračunske dobe prisiljena iskati kritja pri drugih davkoplačevalcih in ponovno povišati doklade. Občina bi morala izkušati, da privabi večja podjetja v svoj okoliš, nikakor pa ni v njenem interesu, da s prekomernimi dokladi odganja iz svojega oko-

liša ravno podjetja, ki ne povzročajo občin nobenih stroškov, ker imajo v mestu edino le sedež in z njimi zvezano pisarno, nekatere pa nimajo v Ljubljani niti pisarne, ampak imajo tu le navidezno svoj sedež.

Pa tudi za podjetja, ki imajo svoja obratovališča v Ljubljani, je name-ravani povišek krivičen, ker so ravno podjetja, zavezana javnemu po-laganju računov razmeroma najvišje obdačena. Po povišanju občinskih doklad na 300% bo davčna obre-menitev teh podjetij v zvezi s 30% poviškom dosegla izmero okoli

90% od bilančnega čistega dobička. Diferenciranje občinskih doklad v taki izmeri gotovo ni upravičeno. V primeru, da se odobri, bi utegnili kvarno uplirati na davčno moč in vsled tega povzročiti ne le občin, ampak tudi državi škodo, ker bi izredno visoko davčno breme onemogočalo snovanje novih in razmah obstoječih podjetij.

Finančno upravo prosimo, da naj uvažuje že sedaj težko davčno obremenitev podjetij, zavezanih jav-nemu polaganju računov in odreče odobritev na 300% povišku do-kladam.

Hilarij Vodopivec, načelnik finančnega ministrstva.

Banke in davki.

(Nadaljevanje.)

Glede poslopij je veljalo do leta 1920 v Sloveniji in Dalmaciji načelo, da se njihov prihod izloča iz odmerne podlage samo z onim zneskom, kateri odgovarja čisti najemnini, t. j. znesku, ki je služil kot podlaga za odmeritev hišne najma-rine, oziroma pri hišni razrednini znesku, ki bi odgovarjal kot čista najemnina hišni razrednini. Hišna najmarina se je namreč do leta 1920 odmerjala v Sloveniji in Dalmaciji po zakonski noveli z dne 9. febru-aria 1882 na ta način, da se je od 100 K kosmate najemnine odšteval za vzdrževanje in amortizacijo po-slopija v Ljubljani znesek od 15 K, v ostalih mestih in krajih pa znesek od 30 K in od tako ugotovljene čiste najemnine od 85 odnosno 70 K se je izračunala hišna najmarina v Ljubljani z 26% in v ostalih mestih in krajih z 20%. Do leta 1920 se je vsled tega pri ugotovitvi davčne podlage za posebno pridobitino od kosmatega hišnega prinosa izloče-valo v Ljubljani samo 85% in v osta-lih krajih Slovenije in Dalmacije samo 70% letne najemnine ali najemne vrednosti, t. j. oni zneski, ki so že bili obdavčeni s hišnim davkom. S finančnim zakonom za leto 1920/21 (člen 145) se je odpravil 15% ozi-roma 30% odbitek za vzdrževanje in amortizacijo in se od tedaj od-merja hišna najmarina od kosmate najemnine v Ljubljani z 20% (ki s 60% no državno doklado znaša 32% in z izredno 30% no doklado za leto 1923 — 41,6%) in v ostalih mestih in krajih z 12% (ki s 70% no državno doklado znaša 20,4% in z izredno doklado za leto 1923 — 26,52%). Ker je sedaj v Sloveniji in Dalmaciji vsled te odredbe podvržen najma-rini ves kosmat prinos poslopij, se pri ugotovitvi odmerne podlage za posebno pridobitino izloča vsa ko-smata najemnina ali najemninska vrednost, kakor v vseh ostalih po-krajinah naše države. Ako pa po-slopie podpada hišni razrednini, se odbiva oni znesek, kateri bi odgo-varjal kot kosmata najemnina pred-pisani hišni razrednini.

Kot posledica gornjega načela, da se namreč izloča iz bilančnega viška prinos zemljišč in poslopij, katere so že obdavčene z realnimi davki, sledi konsekvenco, da se v vseh pokrajinah plačani zemljiški in hišni davek z državnimi in samo-upravnimi dokladi vred prišteva bilančnemu čistemu dobičku.

Garancijski prinosi in subvencije, primljene od države, se v vseh po-krajinah izločajo iz davčne osnov-nice.

Odpisi neizfirljivih terjatev, ako so ti odpisi vnešeni v bilanco, se v vsej kraljevini izločajo kot izdatki.

Loterijski dobički se povsod všte-vajo v odmerno podlago.

Na Hrvaškem in v Vojvodini dvi-ganje ali padanje vrednostnih pa-pirjev, ki se nahajajo v listnici pod-letja, ne vpliva na ustanovljenje davčne osnovnice; dosledno tej odredbi se izkazani kurzni dobiček izločuje iz odmerne podlage in nasprotno se kurzne zgube omenje-nih vrednostnih papirjev doštevajo bilančnemu čistemu dobičku in to tudi v primeru, ako je dobiček vlo-žen v rezervni fond, oziroma ako je zguba odpisana. V primerih pa, ka-dor so se vrednostni papirji prodali

po nižjem tečaju, negoli so bili kup-lijeni, se more ta dokazana zguba odbiti in staviti v odpis. — V vseh ostalih pokrajinah se dobički in zgube vrednostnih papirjev vedno upoštevajo kot dobiček oziroma zguba.

Dotacije rezervnim fondom se v Srbiji in Črni gori brezizjemno pa-sirajo kot izdatki. V vseh ostalih po-krajinah se take dotacije iz čistega dobička, ako služijo povečanju dru-štvenega kapitala, vštevajo v od-merno podlago. Dalje se v Hrvat-ski in Vojvodini ne pasirajo kot iz-datki dotacije rezervnim zalogo-m za amortizacijo vrednosti poslopij, dočim se te dotacije v vseh ostalih pokrajinah — v gotovi višini — iz-ločajo iz odmerne podlage, kakor se sploh v vseh pokrajinah izločajo iz davčne podlage dotacije re-zervnim fondom za amortizacijo vrednosti inventarja, strojev in dru-gih pokretnih obratnih pripomoč-kov.

V vseh pokrajinah se izločajo iz davčne osnovice dotacije pokojnin-skim zalogo-m za uslužbenca.

Istotako se v vsej državi smatrajo kot davku obvezne in se vsled tega vštevajo v davčno podlago one vsote bilančnega viška, katere se upotrebujejo za povečanje društv-nega imetja, za odplačilo dolgov in za investicije, ako te zadnje preko-račijo stroške običajnega vzdrževanja inventarja v dobrem stanju.

Dalje se v vseh pokrajinah čisti dobiček pretečenega leta, prenešen v bilanco za tekoče poslovno leto, izloča iz odmerne podlage, ker se je ta dobiček že obdavčil v prete-čenem letu; prenešene zgube pre-tečenega leta pa se prištevajo bi-lančnemu višku, ker vsako poslovno leto tvori z davčno-pravnega vidi-ka administrativno celoto za sebe in vled tega zguba prošlega leta ne more zmanjšati odmerne podlage za tekoče leto.

Pogodbeno dogovorjene tani-je-me, izplačane lastnim nameščen-cem, se v vseh pokrajinah smatrajo kot režijski stroški in se kot taki ne vštevajo v odmerno podlago. Tan-tijeme in nagrade, izplačane članom upravnega sveta in nadzornega od-bora, se v Sloveniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini doštevajo bilančne-mu čistemu dobičku, v Hrvaški, Vojvodini, Srbiji in Črni gori pa se tudi te tanijemne in sploh nagrade vsake vrste, izplačane članom upr. sveta ali nadzornega odbora, pa-sirajo kot režijski stroški.

Darovi sploh in nepogodbene nagrade lastnim uslužbencem se v Hrvaški in Vojvodini doštevajo bi-lančnemu čistemu dobičku; samo draginjske doklade, votirane od strani društva vsled vojnega stanja in za trajanje tega stanja, se odbi-vajo kot režijski strošek. V praksi se ti odbitki še sedaj dalje dovolju-jejo, vključno prenehanju vojnega sta-nja. — V Sloveniji, Dalmaciji, Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini se darovi in nepogodbene nagrade lastnim uslužbencem pasirajo kot režijski izdatki.

To bi bile glavne razlike, ki po-stoje v ugotovitvi odmerne pod-lage.

(Konec sledi.)

Nekaj pozabljenih stvari iz poglavja o trgovinskem kupu.

(Nadaljevanje.)

Zmota, oziroma napaka v preso-janju in spoznavanju prave narave čvrstih opravil tiči v tem, da sma-trajo za čvrsto opravilo že, ako je dobavi določen točen čas ali rok. Res je treba, da je dobavni čas ali rok točno določen. Toda ob še tako natančno določenem dobvanem ča-su ali roku, ako ni nadaljnih pristav-kov ali okolišnosti, opravilo še ni čvrsto. Tako, brez takih pristavkov ali okolišnosti niso čvrsta opravila, kjer je dobavni čas ali rok določen n. pr. naslednje: »v treh dneh«, »do 15. julija«, »ločno začetkom drugega tedna v avgustu«, »v petih tednih od danes«, »v mesecu avgustu«, »tekem mesecev avgusta in septembra«, »najdalje v dveh mesecih«, »posto-poma do meseca septembra«, »do konca oktobra«, »v letu 1923«. Tudi če je dogovorjena »takojšnja«, »promptna« dobava, opravilo s tem samim še ni čvrsto. »Takoj«, ali »promptno« pomeni le, da naj se dobava izvrši čimprej in brez od-loga, t. j. brez drugega odloga, nego je neobhoden pod navadnimi raz-merami in se ob navadni opreznosti ter z navadnimi sredstvi ne da od-praviti. Prav za prav pa sta ta dva izraza, ako nimata pri sebi nobe-nega pristavka, ako koledarski čas dobave ni pridejan, veliko prene-določna in ne izražata termina do-bavi tako točno, da bi dobavitelju kar povsem bila odrezana možnost, da dobavni čas po svojem preudar-ku in kolikor toliko po svoji volji izbere.

Čvrsto je namreč opravilo šele tedaj, ako je poleg točno določe-nega dobavnega časa ali roka tudi še sporazumna volja strank, da bodi ta določba dobavnega časa ali roka tako bistven del pogodbe, da z njim stoji in pade. Določba dobavnega časa ali roka mora biti torej narav-nost pogoju kupni pogodbi, kateri pogoj ne nastopi, ako se dobava ob tem času ali v tem roku ne izvrši. Naknadno, t. j. po preteku tega časa ali roka se v teh primerih dobava ni more več opraviti in je na-sprotnik ni dolžan sprejeti; taka dobava torej ni več izpolnitev po-godbe. Šele, ako je temu tako, so ob zgoraj naštetih izrazih opravila čvrsta.

Opisana sporazumna volja strank mora seveda biti jasno izražena, in sicer naravnost, z nedvoumnimi besedami ali pa tudi »molče«, to je nedvomno razvidna iz vseh okoliš-ti. O kasarni klavzuli govorimo, ako je ob pogodbi naravnost re-čeno, da je pogodba razveljavljena ali da velja, da se ni sklenila, ali da kupec ni več vezan, ako prodajalec v določenem roku ne dobavi. V ta-kih primerih je seveda presoja na-ravnost igrača in dokazovanje pravnega značaja pogodbe celo lahka. Le previdno je torej, ako se upotrebljava taka klavzula ali kak drug, nad vsak dvom jasen dokaz.

Vendar mora biti ta volja strank, brez takšnih direktnih izrazov, raz-vidna tudi samo iz okolišnosti posa-meznega primera, katere v celem vzete, ob vestnem in pametnem preudarku ne dopuščajo nobenega dvoma, da sta stranki imeli napo-minjano voljo. Naravno je v takih primerih dokazovanje mnogo težje in je nevarnost večja, da dokaz iz-podleti. — K tej drugi skupini čvr-stih opravil nekaj primerov iz pra-vosodstva: V malem podeželskem mestecu je črevljari nujno potreboval nekaj usnja ter je agentu naročil, naj se mu usnje »obratno« dpošlje. Agent je na to še izjavil, da se takoj še isti dan odpelje na sedež svoje tvrdke. Usnje pa je bilo črevljariju odposlano šele čez tri mesece. So-dišče je spoznalo, da je opravilo bilo čvrsto in da torej črevljariju ni treba, da usnje prevzame in plača: ako se namreč upoštevajo razmere malega obrtnika v podeželskem malem mestecu, po mnenju sodišča pač ne more biti dvoma o tem, da dobava nujno potrebovanega in za takojšnjo dobavo naročenega usnja,

ako se usnje res takoj ne dobavi, ni več po želji in volji naročnika, ker mora tak obrtnik neobhodno potrebno blago od drugod dobiti in ne more nanj čakati, da je torej v našem primeru točna dobava bila pogoj pogodbe sploh. Pravno opravi-lo je bilo torej dejanski takšno, da naj odpade, ako se pravočasno ne izpolni. — Na agentovo prigovar-janje je naročila židovska gostilni-čarka dva soda vina, češ da vino o židovski veliki noči proda, z izrečno opombo, da se ji vino tako pravo-časno dobavi, da ga ima za veliko noč že v rokah. Opravilo je čvrsto, ker je dogovorjen določen čas do-bave, a je razvidna volja, da doba-ve vina po tej veliki noči ni imeti za izpolnitev pogodbe. — Petdeset vagonov ledu je bilo dobaviti tek-mom desetih zaporednih dni, po pet va-gonov na dan od 10. januarja dalje. Kljub temu, točno določenemu do-bavnemu roku in kakovosti kupnega predmeta sodišče kupni pogodbi ni priznalo čvrstosti, ker je bilo tudi še dogovorjeno, da je led dobaviti le, dokler ga v samem kraju namembe ni, nadalje pa tudi le, ako vreme dobavo dopusti. S tem dodatkom je dobava izgubila svojo točnost in določnost, saj je slabo vreme imelo oprostiti dobavitelja, da se drži roka in sploh dobavi, a led na kraju na-membe pa je celo kupca oprostil obveze, da prevzame nadaljno do-bavo. Bil je torej zavrnjen zahtevek, naj prodajalec plača odškodnino radi višje cene kratkomalo drugod nabavljenega ledu.

Dokaz, da je pogodba bila čvrsto sklenjena, je na tistem, ki trdi, da je pogodba čvrsta, in ki iz tega izvaja pravice. Po členu 358 trgovinskega zakona se mora zamuda dati ugo-toviti na stroške zamudnika z javno listino, protestom.

Torej, da ponovimo: Znak za čvrstost pogodbe še ni točno določen dobavni rok ali čas; treba marveč še, da je pristopila tudi volja strank, da je ta določba dobavnega časa ali roka tako bi-sstvena sestavina pogodbe, da naj z njo pogodba stoji ali pade. (Dalej.)

Iz brzojavnega pravilnika.

POSEBNE DOSTAVNE DISPOZICIJE.

Končno navajamo še nekoliko po-sebnih označb, ki so za brzojavni promet važne in s katerimi se dajejo pri oddaji brzojavk posebne dispo-zicije glede dostavitve:

R. O. pomeni, da naj se brzo-javka odda odprta (remettre ouvert); M. P. pomeni, da naj se brzojavka dostavi osebno v roke naslovniku (remettre en mains propres); G. T. pomeni pošto ležeče (poste res-tante); označba T. R. pomeni brzo-javno ležeče (télégraphe restant); P. R. pomeni s priporočeno pošto (poste recommandé); znak X. P. po-meni ekspres plačano (express payé); X. P. T. pomeni ekspresno plačano brzojavno obvestilo (ex-press payé télégraphe); X. P. P. po-meni ekspresno plačano pošto ob-vestilo (express payé poste);

NAROČNINA NA BORZNA POROČILA.

Brzojavne postaje v važnejših tržiščih dobivajo dnevno brzojavno sklepe beograjske in zagrebške denarne in blagovne borze. Ti za-ključki se morajo po čl. 111. brzo-javnega pravilnika takoj po prejemu razobesiti za javnost na vidnem kraju. Brzojavni kraji smejo spreje-mati tudi naročila na borzna poro-čila, da jih dostavljajo strankam na dom, odnosno jih s pošto pošiljajo naprej. Naročnina na brzojavno do-stavljanje borznih sklepov na dom znaša 200 Din letno.

BRZOJAVNE VLOGE.

Ako privatniki delajo brzojavne vloge na državne urade in oblasti, morajo za te vloge prilepiti na brzo-

javni blanket predpisane koleke po faksnem zakonu. Dolžnost brzojavnega urada je, kjer se oddaja brzojavka, da opozori odpošilatelja, da se brzojavka brez kolekov ne sprejme. Pod podpisom je na takih brzojavkah treba zabeležiti: »faksa x Din vplačana«. Za ta pristavek mora stranka plačati brzojavno pristojbino, da se jo odpremi na naslovno službeno mesto.

BRZOJAVNE NAKAZNICE.

Glede brzojavnih denarnih nakazil deloča brzojavni pravilnik, da se sme praviloma denar brzojavno nakazovati samo v one kraje, kjer se nahaja državna pošta in brzojavna postaja. V kraju, kjer se nahaja samo telefonska postaja, odnosno samo poštna postaja brez brzojave, se denarja ne more brzojavno nakazovati. Tudi ne smejo prejemati brzojavnih denarnih nakazil železniške in privatne brzojavne postaje. Kljub temu pa se lahko v notranjem prometu povsod nakazuje denar brzojavno. Ako namreč v kraju, kjer se nahaja naslovnik, ni državnega brzojavnega urada, mora zadnja telegrafična postaja brzojavno nakazilo poslati pristojnemu uradu kot priporočeno ekspresno pismo. Na željo odpošilatelja se lahko na koncu brzojavnega nakazila priključi tudi privatno obvestilo. Pri brzojavnih nakazilih se lahko zahteva primerjanje brzojavnega nakazila, potrditev prejema, dalje se lahko plača odgovor ter se nakazilo lahko odda tudi nujno. Ne more se pa brzojavnih nakazil poslati na skrajšane brzojavne naslove in tudi ne opremiti s skrajšanim brzojavnim podpisom. Nakazila v inozemstvu se morajo glasiti izključno v francoskem jeziku.

Od naših vrlih gospodinj

je odvisno, da se pri nas uporablja domači izdelek, kakor so »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Izvoz in uvoz.

Izvoz krompirja iz Madžarske. Madžarski poljedelski minister je dovolil, da se sme letošnji krompir izvažati brez vsakega dovoljenja.

Izvoz nafte iz Rusije. V prvih šestih mesecih t. l. se je izvozilo iz Rusije 8 in pol milijonov pudov nafte, kar znaša 30 odstotkov predvojnne množine. Glavna kupca sta Anglija in Nemčija.

Izvoz češkoslovaškega železa. V letu meseca julija t. l. se je izvozilo večje množine železa nego v kateremkoli mesecu odkar obstoja republika. Izvoz se je povišal na 6 lisoč vagonov, v iznosu 3 milijonov dolarjev. Izvoz v Nemčijo se je povišal 30 kratno in napram drugim državam pa 5 kratno.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovski stiki s Švico. Tvrde, katere prošnje švicarski konzulat v Zagrebu za informacije o švicarskih tvrdkah, se opozarjajo, da v dopisu navedejo ali so protokolarne, ker Švica ne želi navedeti trgovinskih slikov z neprotokolarnimi tvrdkami. Tudi naj se navedejo vse reference (banke in poznane tvrdke v jugoslaviji), da bo mogel konzulat dati jamstvo, da ne bo dajal informacij nepoklicanim. Švicarski konzulat opozarja, da bo dajal informacije samo na dopise, ki bodo odgovarjali navedenim zahtevam in katerim bo priložena znanila za odgovor.

Angleška trgovinska bilanca. Po zadnjih statističnih podatkih prvega semestra 1923 je uvozila Anglija za 538 milijonov funtov šterlingov blaga, kar znaša za 51 milijonov odnosno 10.6 procentov več nego v istem času v letu 1922. Izvoz se je povišal na 446.5 milijonov funtov šterlingov, t. j. za 39 milijonov ali 9.6 odstotkov več nego v istem času p. l. Trgovinska bilanca je tedaj za 32.9 milijonov pasivna. Promet v angleških pristaniščih je znašal letkom tega časa 34.9 ton; za 8 milijonov ton več nego v prejšnjem letu.

Velika ruska naročila na Češkem. Železarne Vilkovic in brnska tovarna strojev d. d. sta dobili od ruske vlade

narocilo za dobavo turbin in kotlov za ureditev 3 električnih central. Vrednost teh dobav znaša 30 milijonov Kč.

Avstrijska trgovinska bilanca tekoma 1. polletja 1923. Avstrijski državni statistični urad, ki je priključen zveznemu ministertvu za trgovino in promet, razglša sledeče številk, tičeče se avstrijskega trgovinskega prometa od 1. januarja do 30. junija 1923:

Uvoz 702,700.000 zlatih kron,
izvoz 425,000.000 zlatih kron.
Trgovska bilanca je tedaj pasivna in znaša deficit 277,700.000 zlatih kron. Ako primerjamo te številk iznosu iz leta 1922, je trgovinska bilanca v letu 1923 bolj ugodna, deficit se je zmanjšal za 25,500.000 zlatih kron. Statistični urad namerava objaviti posebno brošuro, ki se bo bavila s trgovinskim prometom v Avstriji, v teku 1. semestra leta 1923.

Trgovina s prešiči na Madžarskem. Madžarska vlada je za mesec avgust dovolila izvozne sejme prešicev, zahteva pa, da bo število prešicev, namenjenih za izvoz, v golovem razmerju s številom prešicev, ki se priženejo na budimpeštanski trg. V teku meseca avgusta se sme izvoziti celokupno samo 1500 prešicev. Izvozniki se ne interesirajo preveč za te sejme in tudi zadržujejo posestniki blago v pričakovanju, da bodo cene še rasle. V ostalem so na Madžarskem cene za meso zelo visoke, in se včasih gibljejo nad svetovno pariteto. Razen tega ni vlada še dobila izvozne pristojbine, ki je na zadnjih izvoznih sejmih znašala 15.000 kron, in ki se ima baje znatno zvišati. Vsi navedeni momenti, kakor tudi postopanje devizne centralne, ki vračuna predane ji izvozne valute po poljubno določenem tečaju, bodo povzročili, da bo dogon na sejme padel in da bodo brezuspešni.

Italijanska zunanja trgovina. V prvih petih mesecih 1923 je znašal uvoz v Italijo vrednosti 7.114.475.915 lir proti 6.082.846.934 liram v istem času 1922. Izvoz je znašal v tem času 3.940.425.076 lir proti 3.337.724.199 liram v isti dobi 1922. Pasivnost znaša torej letos vrednost 3.174.050.839 lir proti 2.745.122.735 liram v istem času lanskega leta.

Obrt.

Obrtni naraščaj v Celju. Meseca junija se je pri obrtnih zadrugah v Celju oprostilo 48 vajencev in sicer: 15 mizarjev, 7 čevljarjev, 6 krojačev, 4 peki, 3 ključavničarji, po 2 kleparja in lončarja ter po en kovač, urar, zlatar, ščelar, slikar, knjigovez modist, dežnikar in gostilničar. Skušnje so napravili z dobrim in prav dobrim uspehom.

Denarstvo.

Razglas o kurznih listih, izdanih na zlato ali inozemsko valuto za čas od dne 1. do vštelega dne 31. avgusta 1923. Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o takсах in pravilno določala pristojnost za sojenje, je določil g. minister za finance z odločbo I broj 28.629 z dne 24. julija 1923., ker se menja vrednost listin, izdanih na zlato in inozemsko valuto, proti dinariju, nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki slovejo na zlato ali inozemsko valuto:

1 napoleon	Din	327.—
1 turška lira v zlatu	„	369.—
1 angleški funt	„	390.—
1 ameriški dolar	„	85.—
100 francoskih frankov	„	500.—
100 švicarskih frankov	„	1.504.—
100 grških drahm	„	250.—
100 italijanskih lir	„	364.—
100 nemških mark	„	0.023
100 češkoslovaških kron	„	254.—
100 madžarskih kron	„	0.90
100 rumunskih lejev	„	44.—
100 bulgarskih levov	„	80.—
100 španskih pezeta	„	1.216.—
100 nizozem. goldinarjev	„	3.332.—
100 danskih kron	„	1.491.—
100 avstrijskih kron	„	0.12
100 poljskih mark	„	0.07

Ti kurzi morajo veljati za čas od dne 1. do dne 31. avgusta 1923. Po teh kurzi se pobirajo tudi luške takse.

Dolg češkoslovaške republike. Češkoslovaška republika dolguje severoameriškim zjedincem državam 92 milijonov dolarjev, Angliji 10.445.564 funtov, Italiji 180 milijonov lir in Franciji 140 milijonov frankov. Revolucionarno posojilo, ki se je svoječasno sklenilo v Rusiji, znaša 500.000 frankov. Po dana-

šnjem kurzu znaša celi ta dolg 6 milijard 20 milijonov Kč. Za amortizacijo teh dolgov je predvideno v češkoslovaškem proračunu za leto 1923 iznos 414 milijonov 440.371 Kč.

Davki.

Sanacija češkoslovaških mest. Na anketi češkoslovaških mest, ki se je vršila koncem julija t. l. v Pragi, se je izčrpano obravnavalo sedanje finančne težkoče češkoslovaških mest in občin. Navzoči zastopniki so soglasno sklenili, naj zveza češkoslovaških mest zahteva od državne uprave, da preodkaze občinam celoten donos realnih davkov (zemljiškega davka in hišnih davkov).

Carina.

Sušak ne plača carine. Na predlog finančnega ministra je sklenil ministrski svet oprostiti Sušak in ostali del tretje dalmatinske cone za eno leto plačanja carine.

Promet.

Prometne omejitve. Ravnateljstvo juž. železnice razglša: Sprejemanje vsakovrstnih pošilk v vozovnih nakladah, naslovljene na »Ungarische Eskompt- und Wechselbank« javna skladišča glavnega mesta v Budimpešti za postaje: Budapest, Dunapart, Teherpalyaudvar, Budapest, Ferenczvanes in Budapest uynogoli je do nadaljnjega ukinjeno. Medpolne takšne pošilke se zadrže in stavijo pošiljateljem na razpolaganje.

Otvoritev prometa ekspresnih pošilk potom simplonskega ekspresa. S 1. avgustom t. l. je otvorila »Mednarodna družba spalnih vozov« promet ekspresnih pošilk od 5 do 80 kg potom Simplon-Orient-Expresa in sicer po sledečem voznom redu: Odhod iz Ljubljane v smeri Pariz v ponedeljek, sredo in petek. Odhod iz Ljubljane v smeri Sofija v četrtek in soboto. Odhod iz Ljubljane v smeri Carigrad v soboto. Odhod iz Ljubljane v smeri Temešvar-Bukarešta v torek, sredo, petek in nedeljo. Pošilke sprejema in vsa potrebna tozadevna pojasnila daje tvrdka Grom, carinsko posredniški in špedecijski biro v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41 kot zastopnik Mednarodne družbe spalnih vozov za promet ekspresnih pošilk.

Telefonski defekti v Ljubljani. Pri telefonskih defektih se stranke čestokart obračajo za reperaturu na napačne naslove, kar povzroča obilno zamude časa na eni in na drugi strani, ne da bi se pri tem dosegel kak uspeh. Opozarjamo, da naj stranke pri telefonskih defektih kličejo iz kake druge telefonske naročniške postaje št. 160 in naj tam prosijo odpomoč. Lahko se pa tudi zgledajo osebno pri vzdrževalnem odseku v Ljubljani, ki je nastavljen v l. nadst. dvorišnega poslopja glavne pošte, kjer ima en brzojavni mojster nepretrgano dežurno službo.

Vidiranje polnih listov za Švico. Švicarski konzulat v Zagrebu opozarja, da vidira polne liste samo v predpoldanskih uradnih urah. Popoldne se bo vidiralo samo izjemoma za primer bolezn, smrti in drugih neodložljivih potovanj. Obenem opozarja konzulat vse družbe, katere se bavijo s prevozom izseljencev, da zahteva švicarska vlada za take Transporte kolektivni vizum (potrebno je najmanj 30 oseb), zato naj omenjene družbe ne predložijo konzulatu poedinih polnih listov, ampak naj jih pošljejo skupno, zbrane po transportih, pod pogoji, katere jim je konzulat svoječasno že priobčil.

Poštna hranilnica v Beogradu prične s poslovanjem dne 1. decembra 1923, do katerega časa bo dovršena adaptacija v to svrhu kupljenega hotela »Moskva«. Beograjska poštna hranilnica bo centrala vseh naših poštnočerkovnih zavodov.

Pristojbine za izvoz tujih deviz iz Poljske. Pristojbine za izvoz tujih deviz iz Poljske so izdale poljski državni blagajni tekoma meseca junija 1923 iznos 11.617.000.000 mark.

Deficit madžarskih državnih železnic. Letno poročilo madžarskih državnih železnic izkazuje za finančno leto 1922 in 1923 deficit v iznosu 12 milijard madžarskih kron.

Klobučevinaste podloge za pisalne stroje.
THE REX CO., LJUBLJANA.

POZDRAVLJENI! Bela Ljubljana bo imela te dni čast, da pozdravi v svoji sredini odlične goste, najvažnejše delavce na kulturnem, socialnopolitičnem in gospodarskem polju, da izkaže bratsko gostoljubnost našim novinarjem. Danes se otvori v Ljubljani kongres jugoslovenskega novinarskega združenja. Novinarji iz vseh delov države, brez ozira na narodnost se zberejo v naši Ljubljani, da razpravljajo o najvažnejših stanovskih vprašanjih in o programu svojega bodočega dela. O vzvišeni kulturni misiji, o državnih, nacionalnih in gospodarskih funkcijah, katere vrši novinarstvo danes, bi bilo na tem mestu odveč govoriti; vsaj ako vobče kdo, čulijo moč in važnost časopisja trgovci, industriji in obrtniki.

Slavlju Ljubljane, ki bo imela danes čast sprejeti v svojo sredino tako odlične goste, se pridružujemo tudi mi z najiskrenejšimi in prisrčnimi pozdravi ter z željo, da bi bilo bratskim gostom bivanje med nami čim prijetnejše in da bi bilo njih delo uspešno. Pozdravljeni!

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 757. Sedež: Celje. Besedilo firme: Zveza slovenskih trgovcev Cvenkl, Elsbacher in Ravnihar, pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju. 758. Sedež: Kranj. Besedilo firme: »Ika«, mehanična tovarna pletenin, dr. z o. z. 759. Sedež: Laško. Besedilo firme: Sumer & Herlah. 760. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Fortuna«, trgovska družba Bizjak & Podkrajšek, Ljubljana. 761. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Maher & drug. 762. Sedež: Moravče. Besedilo firme: Porent & Šloser.

Izbrisali sta se nastopni firmi: 767. Sedež: Celje. Besedilo firme: Združene veletrgovine, Anton Kolenc, Elsbacher, Cvenkl in Ravnihar. 768. Sedež: Nova Cerkev. Besedilo firme: Bregar & Spes.

Dobava, prodaja.

Dobava mesa. Pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 14. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne druga javna ustmena licitacija za dobavo mesa garniziji v Karlovcu do konca septembra t. l. Natančnejši podatki s predpisanimi pogoji so interesantom na vpogled pri goriimenovani intendanturi.

Razno.

Zemaljska izložba domačih proizvodov u Novem Sadu. Na tej razstavi, ki se vrši od 11. do 26. avgusta 1923, bo zastopanih preko 70 večjih in manjših krajev naše kraljevine z okoli 45 različnimi strokami. Posetniki razstave dobe na posebno legitimacijo 50% popust vozne cene v vseh razredih osebnih vlakov iz bivališča v Novi Sad in nazaj od 7. avgusta do 13. septembra 1923. Interesentje, ki hočejo posetiti to razstavo, dobe tudi pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani legitimacije za 50% popust. Te legitimacije stanejo 30 dinarjev.

Prevoz drv in premoga za kurjavo. Trgovska in obrtniška zbornica ponovno opozarja vse trgovce obrtnike in individualce, da naj skušajo po možnosti, da se preskrbijo z zadostnim kurivom na drvih in premogu za zimsko dobo še pred septembrom, ker se bo po 1. septembru po naredbi ministertva saobračaja računavala tovarnina za prevoz premoga in drv po naslednjem višjem

tarifnem razredu kot pa v dobi od 1. aprila do 1. septembra.

Zedinjene države protestirajo proti Čehoslovaški. Severo ameriška vlada je protestirala v Pragi proti omejitvi, katero je izdala čehoslovaška vlada glede uvoza avtomobilov iz Amerike v Čehoslovaško. Po zadnjih določitih čehoslovaškega zakona se ne sme uvoziti v čehoslovaško mesečno več nego 15 avtomobilov severoameriškega izvora. Tudi so se uvozne carine tako znatno povečale, da bi znašal ameriški avtomobil v Pragi približno dvakrat toliko kakor v Ljubljani.

Objava preuredbe ruske ustave. Listi objavljajo popolno besedilo preuredbe ustave in povdarjajo pomen garancij posameznim narodom za njihov avtonomen razvoj. V uradnem imenu federacije socialističnih in sovjetskih držav (S. S. R.) ne nahajamo besede ruska. Vsaka zvezna država sme izstopiti iz federacije, kadar hoče. Vsi narodi so zastopani v zbornici narodov po enakem številu zastopnikov in brez soglasja te zbornice ne bo mogel noben zakon stopiti v veljavo. — Skupnih ministrstev je deset, ministrstva za notranje stvari, justico, javno šolstvo in za poljedelstvo bodo pa obstojala v vsaki državi, ker zastopajo posebne interese, ki se morajo urejati na podlagi absolutne avtonomije.

Državna borza dela. Pri vseh »Državnih Borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 22. do 28. julija 1923 dela 270 moških in 98 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 363. — Promet od 1. januarja do 28. julija 1923 izkazuje 30.739 strank in sicer 14.076 delodajalcev in 16.663 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 9247. Dela iščejo: železolarji, kovači, stavbni in strojni ključavničarji, mizarji, električarji, krojači, šivilje, čevljarji, peki, mlinarji, mesarji, sedlarji, natakarji, natakarice, tesarji, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: pečarji, kleparji, ključavničarji, kovači, mizarji, zidarji, slikarji, pleskarji, pleterarji, kleparji, vzgojiteljice, služkinje, vajenci itd.

Hmelj.

Izvanredna glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo dne 29. julija 1923.

Ker sta bila predsednik in podpredsednik zadržana, je ob določenih uri odbornik, g. Edvard Kuček konstatiral sklepčnost, pozdravil v prav obilnem številu došle hmeljarje ter otvoril glavno skupščino.

Pred razpravljanjem dnevnega reda je gosp. predsednik še pozdravil šefa oddelka za kmetijstvo pri Pokrajinski upravi v Ljubljani, gosp. Sancin-a, kateri se je tudi vdeležil gl. skupščine.

Pri razpravljanju dnevnega reda se je najpoprej vršil razgovor o mezdi hmeljarskih obiravcev, katerega so se vdeležili razni hmeljarji, kateri pa so bili lozadevno prav različnega mnenja. Z ozirom na dejstvo, da je določitev mezde za obiranje hmelja v različnih krajih in pri jako različnih razmerah zelo težavno, sklenila je gl. skupščina, dati hmeljarjem le neko lozadevno podlago, katere pa za nje nikakor ni obvezna, nego se lahko prilagodi krajevnim razmeram. Glavna skrb pa mora biti, da se bo ves pridelek lepo obral in pravilno posušil. Konečno je bil sprejet predlog g. Schaur-a, Vransko, ki se glasi: Obiravci dobe za lepo in pravilno obiranje od vsakega škafa 1 Din gotovine in običajno hrano in stanovanje, ali pa 1 1/2 Din gotovine brez vsega.

Glede razpošiljanja po špirografu pomnoženih brzozajavnih poročil iz Nürnberg-a ali Zaleca se je sklenilo, da naj oslane pri sedaj vpeljanem načinu. G. Plavšak, Sv. Jurij, je naprosil poslovodjo, da se pri izvanrednem dviganju ali padanju cen tisti poverjeniki, kateri hočejo lozadevne strošek kriti, obveščajo brzozajavnim putem. Ko je poslovodja obljubil to storiti, se je za takšna poročila takoj zglasilo pet poverjenikov. Dobava brzozajavnih poročil je zvezana z ogromnimi stroški, na kar je poslovodja opozoril navzoče. O kritju teh stroškov pa ni bilo govora. Besedilo izpopolnitve društvenih pra-

vil je prečital poslovodja ter bilo enoglasno sprejeto.

Navzlic običnega pomanjkanja gotovega denarja in navzlic dozdavnim, visokim cenam za letošnji pridelek (ca 33—35 milijonov Din) se je po daljši debati, katere so se vdeležili gg. Schaur, Plavšak, Vabič in Pikel, na predlog posledno imenovanega gosp. sklenilo, naj hmeljarsko društvo potom Pokrajinske uprave, oddelka za kmetijstvo v Ljubljani, naproša finančno ministrstvo, da se potom Narodne banke podeli denarnim zavodom, zlasti pa Savinjski posojilnici v Zalcu vsaj 5 milijonov dinarjev za dobo dveh mesecev.

Poslovodja je potem javil, da je državni poslanec Ivan Pucelj poročal, da se bode uvozna carina na hmelj zvišala od 5 na 75 Din v zlatu — kar bo le v korist našemu hmeljarsstvu.

Nadalje je poslovodja poročal o legitimacijah za polovično vozno na južni železnici hmeljskim obiravcem, o še ne dovoljeni državni podpori, o lepem in skrbnem obiranju hmelja in naposled še o previdni prodaji hmelja.

Predno je g. predsednik zaključil blizu tri ure trajajoče, vseskozi zanimivo zborovanje, je še gospod šef oddelka za kmetijstvo pri Pokrajinski upravi v Ljubljani izrazil svoje zadovoljstvo nad lepo vdeležbo in vpešnem poteku zborovanja ter obljubil svojo pomoč vsem prizadevanjem Hmeljarskega društva za Slovenijo.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA
ima stalno v zalogi vsako množino
Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza. Na produkti borzi nolirajo: Pšenica bačka 79/80 kg, 1—3%, 12 vag. 365—360; bačka 79 kg, 2%, ladja Dunav, zaključek 362 1/2; bačka 77/78 kg, 2—3%, paritela Beograd, duplikat kasa, 10 vag. 348—345; srijemska 78/79 kg, ponudba 365. Ječmen bački 64/65 kg, 1 vag. 300;

bački 67/68 kg, ponudba 300. Oves bački, 5 vag. 290—300. Koruza bačka, 4 vag. 292 1/2—285; bačka 2% defektna, duplikat kasa, 1 vag. 290; srijemska 100% zdrava, 1 vag. 287 1/2. Moka bačka »0« 4 vag. 587 1/2; »2« 2 vag. 537 1/2—500; »5« 2 vag. 450; »6« stara 1 vag. 440. Otrobi bački v papirnatih vrečah, ponudba 160; bački v papirnatih vrečah za oktober—december, 12 vag. 155. Tendence neizpremenjene mlačne.

Zagrebski žitni trg. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno bačka, odnosno vodinska poslaja nolirajo: Pšenica 78/79 kg, nova 350—365, žolta koruza 280—290, ječmen za pivovarne 290—295, za krmo 270—280, oves 300—280, pšenična moka »0« 600—625, »2« 575—600, »4« 550—575, za krmo 200, drobni otrobi 145—155, debeli 170—180.

ZALOGA PRI
I. C. KOTAR, Ljubljana.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko, syso,
in deže, ne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Za mojo podružno trgovino s špecerijskim in manufakturnim blagom na deželi iščem za takojšnji nastop popolnoma samostojno

voditeljico

dobro, večšo, izurjeno moč v imenovanem stroki, s prijaznim, vljudnim nastopom. Prosim takojšnje ponudbe z navedbo referenc in prepisi spričeval. Kavelje zmožne imajo prednost. Josip Kostanjšek v Mozirju, Savinjska dolina.

Oglašajte v
Trgovskem listu

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za ro-
binsko in obrtno rabo, istotam igle,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malo!

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Leop. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
Naprava kompletnih elektraren.
Zaloga raznih strojev, svetilnih žar-
nic in inštalacijskega materiala.

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino
in cementom
Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti križanske cerkve.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
— Ljubljana —
Bohorčeva ulica 24

Direkcija Pošta i Telegrafa u Novom Sadu treba
**4000 komada mesinganih tegova (Ge-
vihtova) po 1 gram, 2000 komada po
2 grama i 1000 komada po 5 grama.**

Ponudjači neka svoje pismene ponude, providjene sa takse-
nom markom od 3 dinara, pošalju direkaciji Pošte i Telegrafa
u Novom Sadu.

Iz kancelarije direkacije Pošta i Telegr. u Novom Sadu, Br. 27624/1923

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit,
koks za kovače ter livarne, bencin in
amerikanski petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

ANTOMOBILE

**TOVORNE
OSEBNE
RABLJENE**
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. B.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa
popravlila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje, rin-
čice, podloge (belgier), nadalje potreb-
ščine za krojače in šivilje, gumbe,
sukanec, vezanine, svilo, tehnične deci-
malne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

**Portland-
cement**

Zastopstvo tvrdke
Ferguson, Shiers & Co.
v Manchesteru

Jug & Zupančič
v Celju

javila, da mu je došla ravno-
kar večja množina najnovejših
modelov pristo angleških
„Waterproof“, „Leatherproof“
dežnih in „Raincoat“ plaščev.

Za vsak komad 2letna garan-
cija. — Modeli so na ogled
v skladišču imenovane tvrdke
v Narodnem domu v Celju.

! Oddaja na debelo. !

Agil-zastopnika

za kranjski del Slovenije
dobro vpeljana kemična
tovarna, Dotični mora biti
pri trgovcih dobro vpe-
ljan. Ponudbe pod šifro
„AGILEN ZASTOPNIK“
upravi Trgovskega lista.

v vsaki množini in po to-
varniški ceni vedno v zalogi.
Trgovci dobijo primeren popust.
Prodajni urad Portlandskega cementa:
A. Pečevnik, Ljubljana
Pisarna in skladišče Cesta na juž. železnico